

TALOUSARVIOALOITE 1429/2006 vp

Määrärahan osoittaminen alueellisten ympäristökeskusten toimintaan

Eduskunnalle

Alueellisille ympäristökeskuksille kuuluvat ympäristöministeriön hallinnonalan tehtävinä ympäristönsuojelua, alueidenkäyttöä, rakentamisen ohjausta, luonnonsuojelua, kulttuuriympäristön hoitoa, ympäristötutkimusta ja seurantaan koskevat asiat sekä maa- ja metsätalousministeriön toimialalta vesivarojen käytön ja hoidon tehtävät. Alueellisten ympäristökeskusten toiminta tukee alueellista kehitystä, hyvää elinympäristöä sekä ympäristön ja luonnon suojelua alueellaan.

Käytännössä ympäristökeskukset eivät nykyään pysty täyttämään kaikkia niille kuuluvia lakisääteisiä velvoitteita. Ongelmia on muun muassa kaavoituksen valvonnassa, vesiensuojelun seurannassa ja tiettyjen luonnonsuojelulain erityistehtävien hoidossa. Pääsyy ongelmiin ovat riittämättömät henkilöresurssit.

Ympäristöministeriön hallinnonalan talousarvioesitys vuodelle 2007 on yhteensä 742,7 miljoonaa euroa eli hieman edellisvuotta vähemmän. Alueellisille ympäristökeskuksille varattu määräraha ei ole nykyisen eduskunnan aikana noussut. Vuoden 2005 tilinpäätöksessä alueellisille ympäristökeskuksille suunnattu summa oli 65 746 000 euroa, kuluvalle vuodelle on ollut valtion talousarvio- ja lisätalousarvioesityksen mukaan 65 626 000 euroa, ja ensi vuodelle on luvassa 65 463 000 euroa.

Vuodesta 2006 ympäristökeskusten toimintamenomomentilta palkatun henkilöstön työaikaa on hallituksen esityksen mukaan tarkoitus vähen-

tää 20 henkilötyövuotta. Esitys ei myöskään ota riittävästi huomioon yleistä kustannustason nousua.

Voimavarojen ja velvoitteiden välisen kuilun leveneminen rapauttaa ympäristökeskusten toimintamahdollisuuksia. Alueellisten ympäristökeskusten määrärahat ovat jo nykyisellään riittämättömät muun muassa siihen, että ympäristökeskukset pystyisivät riittävän laadukkaasti valvomaan erilaisia kaavahankkeita, joilla on merkittäviä vaikutuksia mm. luonnon monimuotoisuuteen ja ihmisten ympäristöön.

Kuvaava esimerkki resurssipulasta liittyy luonnonsuojelulailla erityisesti suojeltuihin lajeihin, joiden esiintymispaikat tulisi rajata. Suomessa on nykyisen luonnonsuojelulain lähes kymmenen voimassaolovuoden aikana tehty vain noin sata erityisesti suojeltavien lajien rajausta (LSL 47 §). Valtaosa jopa erityisesti suojeltavista lajeista on siis löytämättä, ja niiden esiintymät ovat lain suojan ulkopuolella. Tästä huolimatta ympäristökeskuksilla ei ole voimavaroja kartoittaa ja suojella näitä lajeja.

Alueellisten ympäristökeskusten tulee maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) nojalla valvoa, että kaavoituksessa, rakentamisessa ja muussa alueiden käytössä otetaan huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Ongelmia kuitenkin on sekä yleis- että maakuntakaa-voissa ja osasyynä on henkilöstöresurssipula. Esimerkiksi korkein hallinto-oikeus poisti elo-

kuussa Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirin valitukseen perustuen Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavasta turvetuotantovaraukset. KHO katsoi, että asiakirjoissa olisi pitänyt olla kattava selvitys, jonka perusteella kaikkien turvetuotantoalueiksi varattujen soiden luonnonarvoja olisi voitu yksityiskohtaisesti tarkastella ja suhteuttaa näiden soiden merkitys luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta kaavassa suojelutar-koituksiin varattuihin suojelualueisiin. Näin yk-

sityiskohtaista selvitystä ympäristöministeriö — eli käytännössä alueellinen ympäristökeskus — ei ollut kyennyt tuottamaan.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2007 talousarvioon momentille 35.40.21 lisäyksenä 1 000 000 euroa alueellisten ympäristökeskusten toiminta- ja palkka-menoihin.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2006

Oras Tynkkynen /vihr